

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

Programul pentru
Justiție Transparentă

Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești în Moldova (ATRECO)

Increased Efficiency, Accountability and Transparency of Courts in Moldova (ATRECO)

REZULTATELE SONDAJULUI PRIVIND OPINIA PUBLICĂ DESPRE SISTEMUL JUDECĂTORESC DIN MOLDOVA

CHIȘINĂU 2018

SONDAJ REALIZAT PENTRU: Consiliul Superior al Magistraturii

SUPORT FINANCIAR: Programul USAID pentru Justiție Transparentă

PARTENER: Proiectul Uniunii Europene "Sporirea eficienței, responsabilității și transparenței instanțelor judecătorești în Moldova" (ATRECO)

IMPLEMENTATOR: S.C. Magenta Consulting S.R.L.

Producerea acestei publicații a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului american prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul Programului pentru Justiție Transparentă. Conținutul acestui material nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

CUPRINS

METODOLOGIA SONDAJULUI	4
SINTEZA REZULTATELOR SONDAJULUI	6
Încrederea populației în instituții și grupuri de oameni	8
Percepția și incidența corupției	10
Percepția despre sistemul judecătoresc	12
Accesul la informații despre activitatea sistemului judecătoresc	14
Accesarea paginilor web ale instanțelor judecătorești	16
Femeile și accesul la justiție	18
Interacțiunea cu sistemul judecătoresc	20
Accesul persoanelor cu necesități speciale la instanțele judecătorești	22
Drepturile părților la un proces de judecată și serviciile acordate de instanțele judecătorești	23

METODOLOGIA SONDAJULUI

● SCOPUL SONDAJULUI

Scopul realizării sondajului a fost cercetarea percepției populației din Moldova privind eficiența și transparența sistemului judecătoresc din Moldova. Pentru a atinge scopul, s-au stabilit următoarele obiective:

- cercetarea percepției populației privind sistemul judecătoresc;
- cercetarea percepției populației privind reforma sistemului judecătoresc;
- colectarea informațiilor privind utilizarea tehnologiilor în instanțele judecătorești;
- evaluarea accesului public la informații despre instanțe și performanța judecătorilor.

● COLECTAREA DATELOR

Datele au fost colectate în baza a două eșantioane. Primul eșantion (general) a avut drept scop înregistrarea opiniilor cu privire la justiție a reprezentanților populației generale, indiferent dacă respondentul a interacționat cu instanțele de judecată sau nu. Al doilea eșantion (booster) a avut drept scop înregistrarea opiniilor reprezentanților populației generale care au interacționat cu instanțele de judecată cel puțin o dată în ultimii 2 ani.

EȘANTION 1 – POPULAȚIE GENERALĂ

Tipul eșantionului	Eșantion probabilistic stratificat
Mărimea eșantionului	1000 persoane
Criterii de selecție	Vîrsta: 18+ ani
Marja de eroare	±2.8%
Geografie	Reprezentativ național
Colectarea datelor	Față în față, CAPI (interviu față în față, asistat de un computer)
Perioada de colectare a datelor	8 - 29 decembrie 2017

EȘANTION 2 – BOOSTER

(persoane care un interacționat cu instanțele de judecată în ultimii 2 ani)

Tipul eșantionului	Eșantion probabilistic stratificat
Mărimea eșantionului	216 persoane
Criterii de selecție	Vîrsta: 18+ ani Au interacționat în ultimii 2 ani cu sistemul judecătoresc
Geografie	Reprezentativ național
Colectarea datelor	Față în față, CAPI (interviu față în față, asistat de un computer)
Perioada de colectare a datelor	8 - 29 decembrie 2017

Suma ponderilor poate varia de la 99% la 101% din cauza rotunjirii cifrelor.

METODOLOGIA SONDAJULUI

● EȘANTIONAREA

SELECTAREA LOCALITĂȚII

Pentru a obține un eșantion național reprezentativ, teritoriul țării a fost divizat în 11 grupe geografice. Fiecare dintre acestea cuprinde în mediu 4 raioane. Această procedură a asigurat că interviurile au fost efectuate geografic uniform. Cele 11 grupe geografice sunt similare județelor anterioare, care au existat înainte de reforma administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Pentru fiecare grup geografic a fost compilată o listă a localităților urbane, mari rurale, mijlocii rurale și mici rurale. Aceste localități au fost selectate aleatoriu și a fost extrasă o listă de localități.

SELECTAREA GOSPODĂRIEI

Pentru orașe a fost compilată o listă a străzilor, iar străzile unde au fost realizate interviurile au fost selectate aleatoriu. Când a mers la fața locului, intervievatorul a început interviuarea dintr-un punct care a fost desemnat din oficiu (un număr de casă aleatoriu de pe acea stradă). Intervievatorul a împărțit la trei numărul total de apartamente la această adresă și a realizat primul interviu la gospodăria corespunzătoare. Apoi, intervievatorul a urmat regula +4 și a efectuat următorul chestionar la al patrulea apartament, după primul în care a realizat un interviu.

SELECTAREA RESPONDENTULUI

Persoana care a deschis ușa a fost întrebată cine din gospodărie și-a celebrat ultimul ziua de naștere. Dacă această persoană era plecată pe o perioadă îndelungată, intervievatorul selecta persoana care a celebrat ziua de naștere înainte de prima persoană. În caz că persoana selectată nu era acasă, intervievatorul revenea mai târziu (numărul total de contactare era trei, dacă după a treia încercare de a contacta persoana aceasta nu era disponibilă, intervievatorul nu mai revenea).

FOCUS GRUP

La etapa de inițiere a sondajului a fost realizată și o cercetare calitativă. Scopul acesteia a fost de a înțelege percepțiile populației generale față de sistemul judecătoresc și motivele de satisfacție sau nesatisfacție față de aspectele analizate în sondaj. Au fost organizate 4 Focus Grupuri: două cu reprezentanții populației generale, un Focus Grup cu specialiști și un Focus Grup cu judecători. La fiecare Focus Grup au participat câte 8-12 persoane. Discuția în grup a fost moderată în baza unui ghid de moderare. Ghidul de moderare a cuprins întrebări relevante pentru subiectul analizat, inclusiv întrebările adresate și în cadrul sondajului.

În broșură au fost incluse câteva citate ale participanților la Focus Grupurile cu reprezentanții populației generale.

SINTEZA REZULTATELOR SONDAJULUI

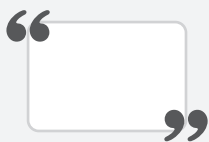
LEGENDĂ

— Populație generală

— Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

— Citate ale participanților la Focus Grup
(explică ponderile obținute)

ÎNCREDEREA POPULAȚIEI ÎN INSTITUȚII ȘI GRUPURI DE OAMENI

— Populație generală

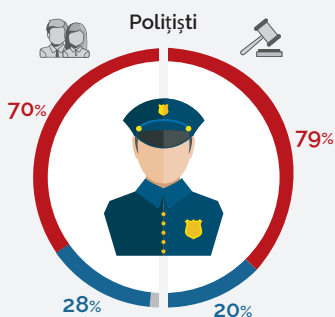
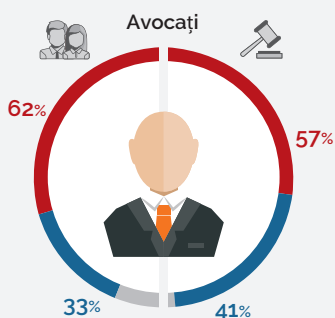
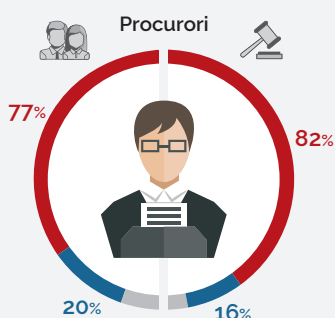
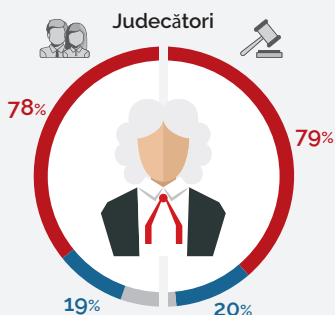

— Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

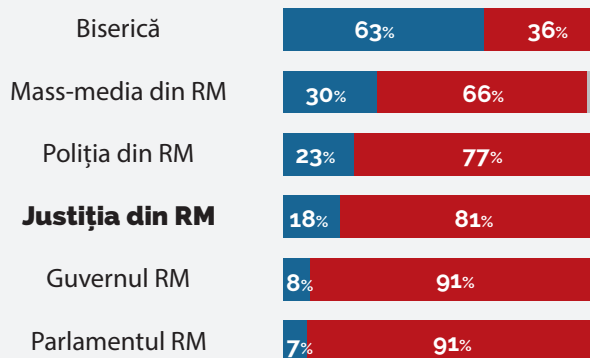
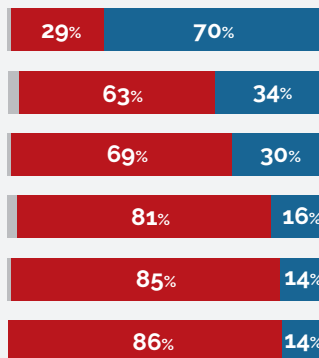
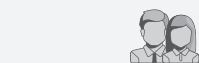
Nivelul de încredere în grupuri de oameni

Legendă:

- Foarte multă/ Multă încredere
- Puțină/ Deloc încredere
- Nu știu/ Nu răspund

Nivelul de încredere în instituții

NIVELUL DE ÎNCREDERE ÎN INSTITUȚII

Selectând din mai multe instituții sociale, cetățeni au afirmat că cea mai mare încredere o au în biserică. În acest sens, 70% din populație au multă sau foarte multă încredere în biserică. Pentru comparație, următoarea poziție (mass-media) a înregistrat o pondere de 34% a persoanelor care au menționat că au multă sau foarte multă încredere, urmată de poliție cu 30% a celor care au încredere.

În justiția din Republica Moldova au încredere 16% din populația generală și 18% din persoanele care au interacționat cu instanțele de judecată. Astfel, 81% din ambele grupuri analizate au menționat că au puțină sau nu au deloc încredere în justiția din Republica Moldova.

“

...mai aud niște știri la televizor, mai citesc și eu pe undeva ceva și mă rog... încă nu m-am confruntat [...] dar tot, din ceea ce aud la televizor, ce se mai discută, înțeleg că situația ce ține de justiție nu e foarte bună.

”

“

...sistemul judiciar din Moldova este unul sovietic.

”

“

...sistemul judiciar din Moldova este predispus să pedepsească omul.

”

NIVELUL DE ÎNCREDERE ÎN GRUPURI DE OAMENI

Similar cu răspunsurile referitoare la nivelul de încredere în instituții, răspunzând la întrebarea privind încrederea în grupuri de oameni – cei mai mulți au indicat că au încredere în preoți. În judecători au multă sau foarte multă încredere 19% din populația generală și 20% dintre persoanele care au interacționat cu instanțele.

OPINIA DESPRE EVOLUȚIA SITUAȚIEI GENERALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

În Republica Moldova, 29% dintre cetățeni cred că situația generală în țară evoluează într-o direcție corectă, pe când de două ori mai multe persoane (60%) consideră că lucrurile se mișcă într-o direcție greșită. Cetățenii care au interacționat cu instanțele judecătorești sunt mai predispuși să creadă că situația derulează în direcția greșită, printre aceștia, 72% au spus că lucrurile în Moldova merg într-o direcție greșită.

OPINIA DESPRE MĂSURA ÎN CARE LEGILE DIN REPUBLICA MOLDOVA SUNT BUNE

Majoritatea cetățenilor consideră că legile din Moldova sunt bune în măsură mică sau foarte mică. Despre aceasta au afirmat 71% din respondenții din eșantionul general și 78% din respondenții care au interacționat cu instanțele.

“

...legile în Republica Moldova sunt făcute pentru persoanele care le evită [...] legile nu funcționează [...] s-a furat miliardul de la noi din bănci și nu vor să întoarcă niciun leu, nicidecum nu pot găsi vinovatul.

”

EGALITATEA ÎN FAȚA LEGII

Participanții la studiu tind a fi mai mult în dezacord cu afirmația că toți cetățenii din Republica Moldova sunt egali în fața legii – 62% din grupul populației generale sunt puțin sau deloc de acord cu această afirmație.

“

...dreptate au doar cei care au bani.

”

“

...cine poate și are cu ce – iese din încurcătură. Cine nu, care într-adevăr este dintr-o pătură mai... așa să spunem – dintr-o familie poate mai nevoiașă, mai social-vulnerabilă – desigur că uneori și pe nedreptate sunt învinovați.

”

PERCEPȚIA ȘI INCIDENȚA CORUPȚIEI

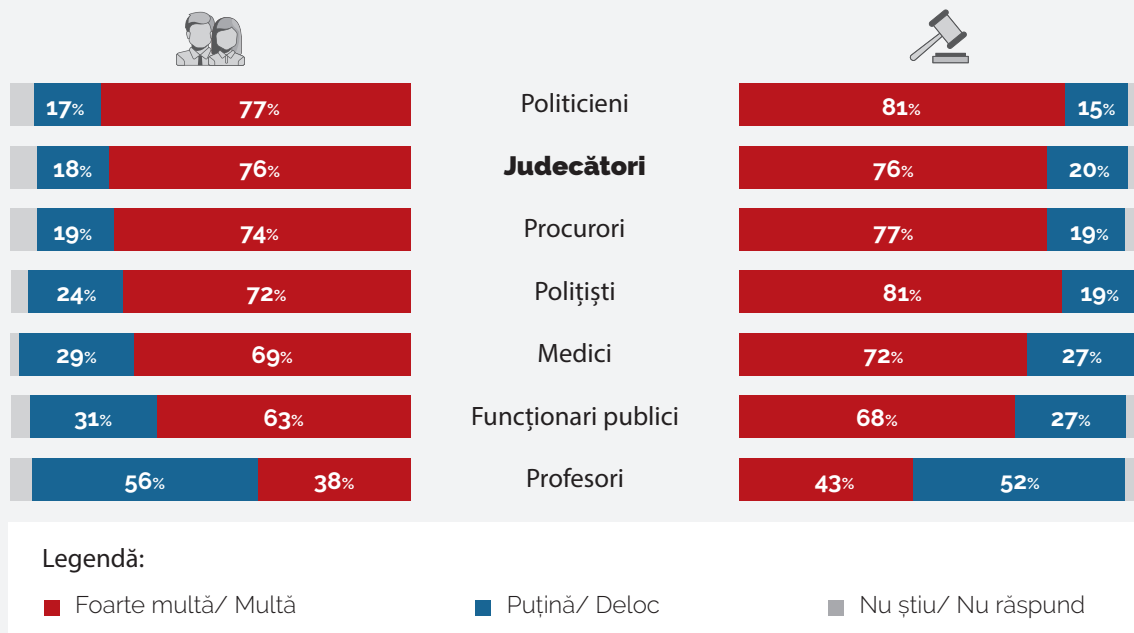

Populație generală

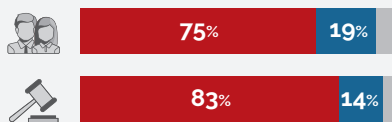

Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

Percepția nivelului de prezență a corupției în rândul următoarelor grupuri de persoane

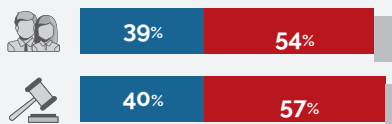
Percepția nivelului de prezență a corupției în sistemul judecătoresc din Moldova

Legendă:

Foarte mult/ Mult Puțin/ Deloc Nu știu/ Nu răspund

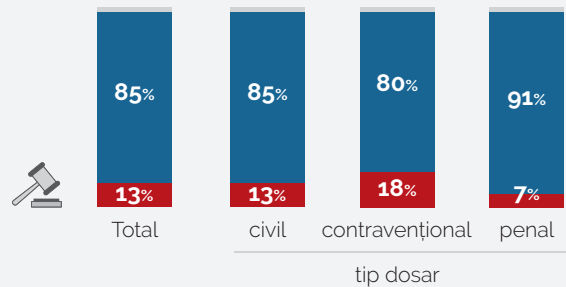
Opinia despre măsura în care publicarea datelor personale în cazurile de corupție ajută la lupta împotriva corupției

Legendă:

În foarte mare măsură/ În mare măsură În mică măsură/ Deloc Nu știu/ Nu răspund

Incidența situațiilor când respondenții pretind că în timpul procesului de judecată au oferit cadouri sau bani neoficial

PERCEPȚIA PRIVIND NIVELUL DE PREZENȚĂ A CORUPȚIEI ÎN RÂNDUL GRUPURILOR DE PERSOANE

Atât populația generală, cât și persoanele care au participat la un proces de judecată în instanță cred că politicienii și judecătorii (urmați de procurori și ofițerii de poliție) sunt cele mai corupte grupuri de persoane. Trei pătrimi din respondenți au menționat corupția ca fiind prezentă mult sau foarte mult printre judecători și, în general, în sistemul judecătoresc. Cetățenii care au interacționat cu instanțele, tind să menționeze mai mult că fenomenul corupției este foarte prezent printre judecători și în sistemul judecătoresc.

PERCEPȚIA PRIVIND NIVELUL DE PREZENȚĂ A CORUPȚIEI ÎN SISTEMUL JUDECĂTORESC DIN MOLDOVA

Un total de 75% din populația generală este de părere că în sistemul judecătoresc din Republica Moldova corupția este mult sau foarte mult prezentă. În rândurile persoanelor care au interacționat cu instanțele de judecată, 83% dintre respondenți au afirmat că aceasta este foarte mult sau mult prezentă în sistem.

“

...acum nu se ia așa de multă mită.

”

“

...nu ți se cere deja în față direct.

”

OPINIA DESPRE MĂSURA ÎN CARE PUBLICAREA DATELOR PERSONALE ÎN CAZURILE DE CORUPȚIE AJUTĂ LA LUPTA ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI

54% dintre cetățenii de rând și 57% dintre acei care au avut rol de participant la un proces de judecată au afirmat că publicarea datelor personale în cazurile de corupție va contribui în măsură mică sau foarte mică la eforturile de combatere a corupției.

INCIDENȚA SITUAȚIILOR CÂND RESPONDENȚII PRETIND CĂ ÎN TIMPUL PROCESULUI DE JUDECATĂ AU OFERIT CADOURI SAU BANI NEOFICIAL

În medie, 13% dintre justițiabili pretind că în timpul procesului de judecată au oferit neoficial cadouri sau bani. Ponderea persoanelor care pretind că au oferit cadouri sau bani în dosare penale este mai mică și reprezintă 7%, iar în dosarele contravenționale este mai mare și constituie 18%.

INCIDENȚA SITUAȚIILOR CÂND RESPONDENȚII PRETIND CĂ ÎN TIMPUL PROCESULUI DE JUDECATĂ LI S-AU CERUT CADOURI SAU BANI NEOFICIAL

24% dintre persoanele care au interacționat cu instanțele de judecată au pretins că în procesul examinării cauzei li s-au cerut direct sau indirect cadouri sau bani neoficial. Incidența acestor situații este cu 2 p.p. (puncte procentuale) mai mare pentru dosarele penale (26%) și cu 5 p.p. mai mare pentru dosarele contravenționale (29%).

PERCEPȚIA DESPRE SISTEMUL JUDECĂTORESC

Populație generală

Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

Acordul cu afirmații care descriu justiția din Republica Moldova (RM):

Justiția din RM are oameni competenți/ profesioniști

Justiția din RM este accesibilă pentru fiecare

Justiția din RM este eficientă

Justiția din RM slujește interesului public

Justiția din RM este imparțială

Justiția din RM este echitabilă

Justiția din RM este independentă de politicieni

Justiția din RM este rapidă

Justiția din RM este transparentă

ACORDUL CU AFIRMAȚII CARE DESCRIU JUSTIȚIA DIN REPUBLICA MOLDOVA

Cetățenii sunt de acord în cea mai mare măsură cu afirmația potrivit căreia justiția din Republica Moldova are oameni competenți și profesioniști, și cel mai puțin de acord cu afirmația că justiția din Moldova este transparentă. În acest sens, 52% din populația generală și 50% din persoanele care au interacționat cu sistemul judecătoresc sunt de acord într-o oarecare măsură că persoanele care activează în justiție sunt competente.

“

...sunt oameni competenți și deștepți, dar sunt presat și ei. El poate și se uită la tine în ochi, poate și te înțelege și poate și vrea să te ajute, dar el înțelege foarte bine că e presat din altă parte: ori mâine iese din lucru, ori familia lui...

”

Concomitent, 18% dintre respondenții din ambele eșantioane au fost de acord sau total de acord cu afirmația că justiția din țară este transparentă.

“

Vrei să asiești? Te întreabă de 5 ori „Da cine ești? Da ce cauți el în sala asta?”

”

GRADUL DE ÎNCREDERE ÎN FAPTUL CĂ INSTANȚA VA DECLARA NEVINOVATĂ O PERSOANĂ SIMPLĂ CARE A FOST ÎNVINUITĂ, DAR ESTE NEVINOVATĂ

Fiind întrebați dacă orice judecător va găsi nevinovată o persoană simplă, care nu a comis vreo ilegalitate, peste 73% dintre respondenți au susținut că au puțină sau deloc încredere în acest fapt. Mai mult decât atât, 80% dintre respondenți au încredere în mică măsură sau nu au deloc încredere în faptul că orice judecător din țară va declara vinovată o persoană cu bani care a comis o faptă ilegală.

“

...ca cerul și pământul” – „o să aibă dreptate cel care o să aibă cunoștințe și prieteni, neamuri, cumătri, rude pe undeva mai sus. Acelălalt – nu.

”

“

...la noi e așa – furi o găină și stai 10 ani, dar ceilalți...

”

“

...de 7 ani sunt în judecată și tot nu am ajuns la capăt. A fost o etapă când m-au găsit pe mine vinovată [...] și de acum celălalt e vinovat [...] Nu, nu! Cum poate fi așa? O dată sunt vinovată, o dată sunt nevinovată, cu toate că știu că sunt nevinovată

”

ACCESUL LA INFORMAȚII DESPRE ACTIVITATEA SISTEMULUI JUDECĂTĂRESC

Populație generală

Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

Nivelul de cunoaștere al aspectelor reformei sistemului judecătoresc

Audierile la procese sunt înregistrate audio

Hotărârile instanțelor judecătorești sunt publicate pe Internet

Există proceduri prin care judecătorii sunt chemați la Consiliul Superior al Magistraturii și investigați de către Inspekția Judiciară

Despre reorganizarea și optimizarea instanțelor judecătorești

Despre activitatea Consiliului Superior al Magistraturii

Dosarele sunt repartizate judecătorilor la întâmplare printr-un program special de pe calculator

Activitatea instanțelor este evaluată și rapoartele de evaluare sunt publice pe o pagină specializată pe internet

NIVELUL DE CUNOAȘTERE AL ASPECTELOR REFORMEI SISTEMULUI JUDECĂTORESC

Cele mai cunoscute aspecte ale reformei sistemului judecătoresc sunt înregistrarea audio a ședințelor de judecată și publicarea online a hotărârilor instanțelor judecătorești. 45% din populația generală și 75% din cetățenii care au interacționat cu instanțele judecătorești au auzit sau cunosc despre înregistrarea audio a procesului. În același timp, 41% din populația generală și 55% din persoanele care au fost participante la proces, cel puțin au auzit de faptul că hotărârile judecătorești sunt plasate online.

Cel mai puțin cunoscut aspect al reformei justiției ține de Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor în instanțe. Astfel, 28% din populația generală și 38% din cei care au participat în instanță au auzit sau cunosc despre acest Program.

PONDEREA PERSOANELOR SATISFĂCUTE DE REFORMA DE REORGANIZARE ȘI OPTIMIZARE A INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

Puțin peste jumătate dintre respondenții care au auzit sau cunosc despre reforma de reorganizare a instanțelor nu sunt mulțumiți de această schimbare, iar 29% declară că sunt mulțumiți de această reformă.

“

...la noi acum cum se numește reformă? S-a făcut reparație, s-au schimbat mesele. Gata. Reformă. În toată ziua la televizor se vorbește despre asta – că salariul s-a mărit.

”

“

...au fost reconstruite clădirile instituțiilor, dar nu și schimbarea persoanelor din sistem.

”

NIVELUL DE INFORMARE AUTOEVALUAT ÎN LEGĂTURĂ CU REFORMA JUSTIȚIEI DIN REPUBLICA MOLDOVA

71% din populația generală declară că sunt puțin sau deloc informați despre reforma justiției din Republica Moldova. Aproape fiecare a cincea persoană a afirmat că este destul de informată despre reformă.

Printre persoanele care au interacționat cu instanțele judecătorești, ponderea celor care s-au declarat destul de bine informați sau foarte bine informați la privind acest domeniu este mai mare cu 8 puncte procentuale (35%).

SURSELE MEDIA CARE DIFUZEAZĂ INFORMAȚII DESPRE SISTEMUL JUDECĂTORESC, ÎN CARE CETĂȚENII AU CEA MAI MARE ÎNCREDERE

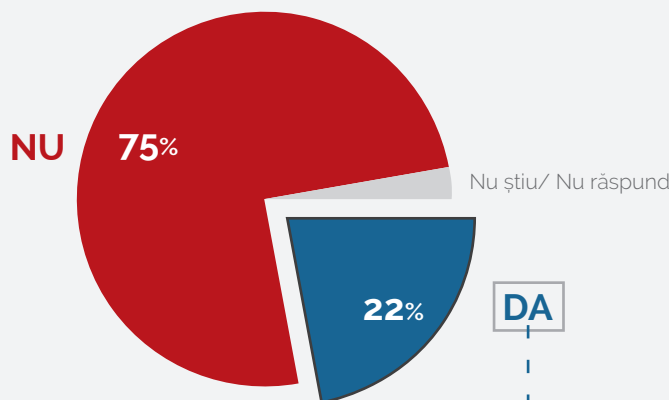
Atât populația generală, cât și persoanele care au interacționat cu sistemul judecătoresc au cea mai mare încredere în televiziune în privința informațiilor despre sistemul judecătoresc. În acest sens, 47% dintre cetățenii din eșantionul general și 35% din cetățenii care au interacționat cu instanțele judecătorești au declarat că au încredere în televiziune.

ACCESAREA PAGINILOR WEB ALE INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

— Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

Ponderea persoanelor care au accesat portalul instanțelor judecătorești (www.instante.justice.md)

Satisfacția privind informațiile de pe portalul instanțelor judecătorești

Legendă:

- În foarte mare măsură/ În mare măsură
- În mică măsură/ Deloc
- Nu știu/ Nu răspund

Opinia despre gradul de claritate și ușurință în utilizare a informațiilor de pe portalul instanțelor judecătorești

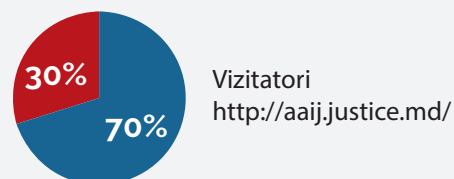
Ponderea persoanelor care au utilizat paginile web:

Legendă:

- În foarte mare măsură/ În mare măsură
- În mică măsură/ În foarte mică măsură

Opinia despre nivelul de suficiență a informațiilor găsite

Rezultatele cercetării sunt reprezentative la nivel național în rândul populației de 18+ ani, cu o marjă de eroare de $\pm 2.8\%$, la un nivel de încredere de 95%. Sondajul a fost realizat pe un eșantion probabilistic stratificat multistadial pe 1000 respondenți. Datele au fost colectate în perioada 8 - 29 decembrie 2017, față în față, prin metoda CAPI (interviu față în față, asistat de un computer). Suma ponderilor poate varia de la 99% la 101% din cauza rotunjirii cifrelor.

ACCESAREA PORTALULUI INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI ȘI NIVELUL DE SATISFAȚIE FAȚĂ DE INFORMAȚIA DISPONIBILĂ

Dintre cetățenii care au participat la examinarea unor dosare, 22% au accesat portalul instanțelor judecătorești, pentru a afla informații despre proces. Jumătate dintre aceștia însă au accesat site-ul în mică măsură. Majoritatea persoanelor care au accesat portalul instanțelor pentru a afla informații despre dosar (69%) sunt mulțumiți de prezentarea acestora în mare sau foarte mare măsură. 75% au evaluat informațiile drept clare și ușor de utilizat.

ACCESAREA ȘI NIVELUL DE SATISFAȚIE FAȚĂ DE INFORMAȚIA DISPONIBILĂ PE PAGINILE WEB: WWW.AAIJ.JUSTICE.MD ȘI WWW.CSM.MD

Pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și a Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești (AAIJ) au fost vizitate, în medie, de 7% dintre persoanele care au participat la examinarea unor dosare în instanță. 52% dintre aceste persoane au afirmat că informațiile pe site-ul CSM sunt suficiente în mare sau foarte mare măsură și 70% au spus că informațiile prezente pe site-ul AAIJ sunt suficiente în mare sau foarte mare măsură.

FEMEILE ȘI ACCESUL LA JUSTIȚIE

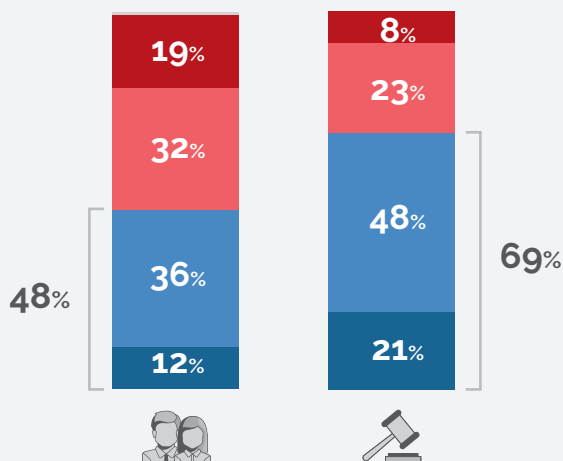

Populație generală

Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

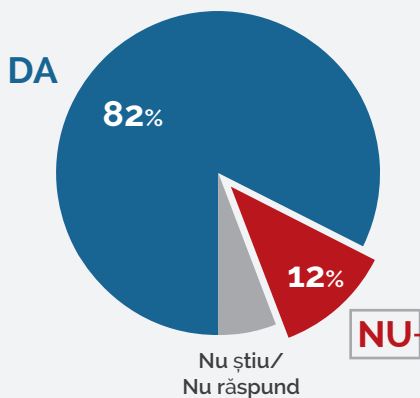
Autoevaluarea gradului de cunoaștere a drepturilor în instanță

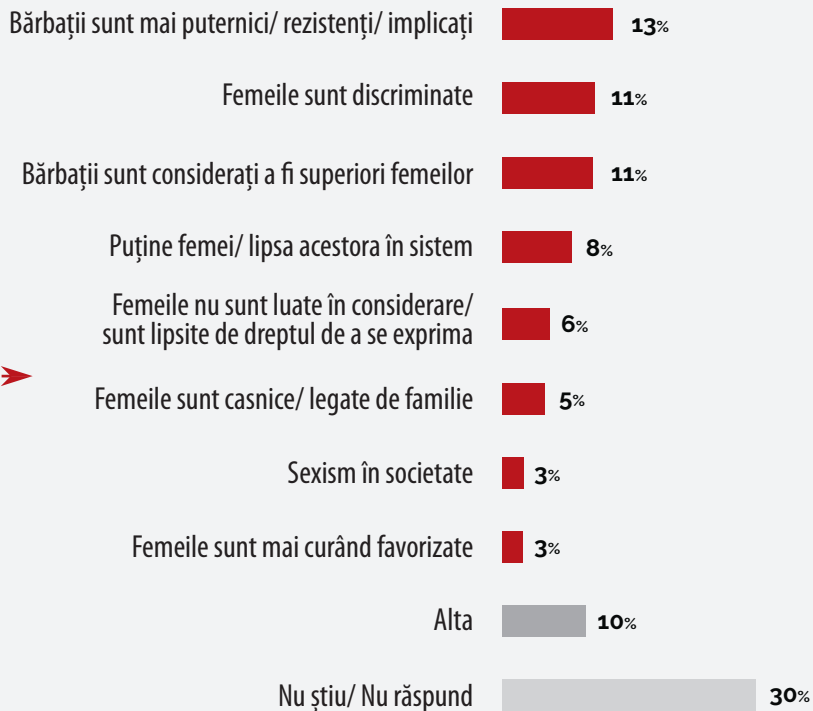
Legendă:

- Îmi cunosc toate drepturile
- Îmi cunosc oarecum drepturile
- Mai degrabă nu-mi cunosc drepturile
- Nu știu deloc ce drepturi am
- Nu știu/Nu răspund

Ponderea persoanelor care consideră că femeile au acces egal la justiție cu bărbații

Motive de a considera că femeile nu au acces egal la justiție cu bărbații

Rezultatele cercetării sunt reprezentative la nivel național în rândul populației de 18+ ani, cu o marjă de eroare de $\pm 2.8\%$, la un nivel de încredere de 95%. Sondajul a fost realizat pe un eșantion probabilistic stratificat multistadial pe 1000 respondenți. Datele au fost colectate în perioada 8 - 29 decembrie 2017, față în față, prin metoda CAPI (interviu față în față, asistat de un computer). Suma ponderilor poate varia de la 99% la 101% din cauza rotunjirii cifrelor.

AUTOEVALUAREA GRADULUI DE CUNOAȘTERE A DREPTURILOR ÎN INSTANȚĂ

48% dintre cetățeni afirmă că ei cunosc o parte sau toate drepturile pe care le au în instanță, 32% recunosc că mai degrabă nu își cunosc drepturile, iar 19% spun că deloc nu își cunosc drepturile.

Persoanele care au participat în instanță la un proces de judecată își cunosc mai bine drepturile – 69% afirmând că ei cunosc parțial sau în totalitate drepturile de care dispun.

“

...cetățeanul de rând nu își știe drepturile, și acestea îi sunt încălcate.

”

“

...sunt niște cuvinte de care prima dată aud și nu știu ce înseamnă. Dacă ne dă de exemplu o hotărâre de judecată – că asta-i hotărâre sau că asta-i ordonanță? Nu știu cum se cheamă și ce să fac cu dânsa.

”

PONDEREA PERSOANELOR CARE CONSIDERĂ CĂ FEMEILE AU ACCES LA JUSTIȚIE ÎN EGALĂ MĂSURĂ CU BĂRBAȚII

Majoritatea respondenților (82%) au spus că femeile au acces egal la justiție, la fel ca și bărbații, iar circa 12% sunt de părere că există o diferență.

MOTIVE DE A CONSIDERA CĂ FEMEILE NU AU ACCES EGAL LA JUSTIȚIE CU BĂRBAȚII

12% din respondenți consideră că femeile și bărbații nu au acces egal la justiție. Respondenții și-au argumentat opinia prin diverse motive. Cel mai des a fost invocat faptul că bărbații sunt mai puternici, mai rezistenți și mai implicați în cazul interacțiunii cu instanțele judecătorești. Cu o frecvență similară (de 11%) au fost menționate motive care țin de faptul că femeile sunt discriminate și bărbații sunt considerați a fi superiori femeilor.

În același timp, o pondere de aproximativ 3% din respondenți au fost de părere că de fapt femeile sunt mai curând favorizate.

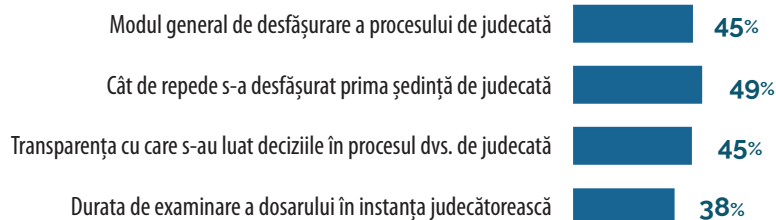
INTERACȚIUNEA CU SISTEMUL JUDECĂTORESC

— Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

Ponderea persoanelor satisfăcute de:

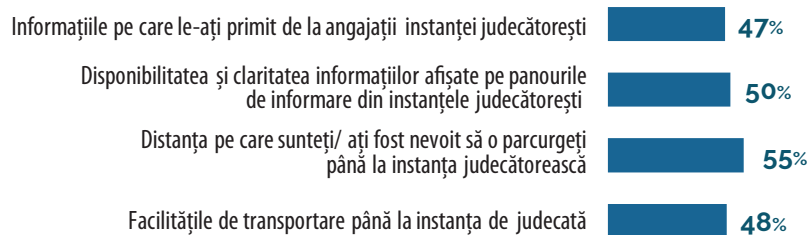
aspectele generale

competența persoanelor implicate în proces

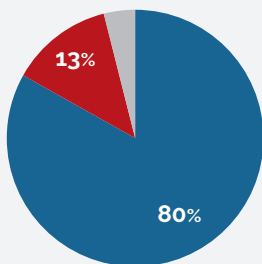
aspecte logistice și accesul la informații în procesul judiciar

"Biroul în care s-a desfășurat procesul a fost unul adecvat?"

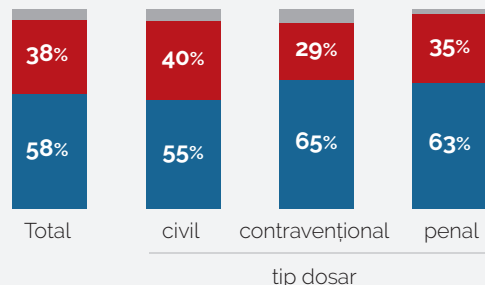
Legendă:

- Da
- Nu
- Nu știu/ Nu răspund

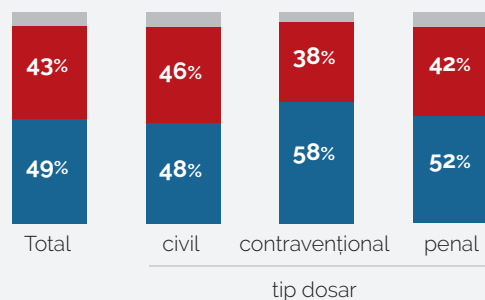

Rezultatele cercetării sunt reprezentative la nivel național în rândul populației de 18+ ani, cu o marjă de eroare de $\pm 2.8\%$, la un nivel de încredere de 95%. Sondajul a fost realizat pe un eșantion probabilistic stratificat multistadial pe 1000 respondenți. Datele au fost colectate în perioada 8 – 29 decembrie 2017, față în față, prin metoda CAPI (interviu față în față, asistat de un computer). Suma ponderilor poate varia de la 99% la 101% din cauza rotunjirii cifrelor.

Măsura în care judecătorul s-a purtat imparțial

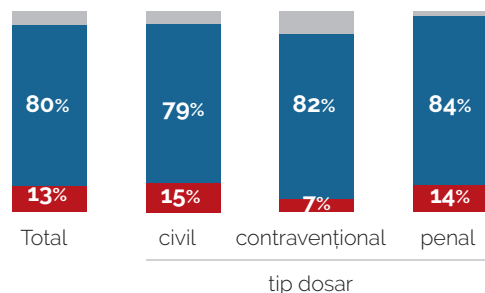
Măsura în care procedurile judiciare au fost echitabile

Legendă:

- În foarte mare măsură/ În mare măsură
- În mică măsură/ Deloc
- Nu știu/ Nu răspund

Intenția de a face vreo reclamație la Inspekția Judiciară

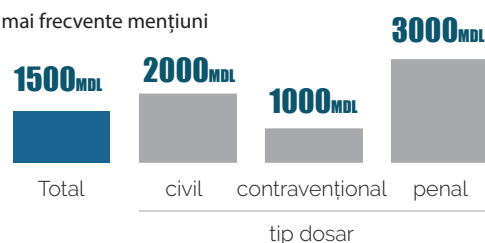

Legendă:

- Da
- Nu
- Nu m-am gândit la asta

Suma cheltuită în cadrul procesului de judecată*

cele mai frecvente mențiuni

*suma include taxele judiciare, transport etc

MĂSURA ÎN CARE JUDECĂTORUL S-A PURTAT IMPARȚIAL

58% dintre cetățenii care au participat în instanță au evaluat judecătorul care le-a examinat cauza drept imparțial și obiectiv în mare sau foarte mare măsură.

MĂSURA ÎN CARE PROCEDURILE JUDICIARE AU FOST ECHITABILE

Aproximativ jumătate (49%) dintre cetățenii care au avut rol de participant la proces au afirmat că procedurile judiciare în dosarul lor au fost echitabile în mare sau foarte mare măsură. Totuși, 43% dintre participanții la sondaj au susținut că procedurile au fost echitabile în mică măsură sau nu au fost deloc echitabile.

INTENȚIA DE A FACE VREO RECLAMAȚIE LA INSPECȚIA JUDICIARĂ

13% dintre cetățenii care au interacționat cu instanțele judecătorești afirmă că au depus sau se gândesc să depună o reclamație la Inspekția Judiciară privind judecătorul care le-a examinat cauza. Numărul celor care au contestat sau doresc să conteste acțiunile judecătorului este mai mic printre participanții la procese contravenționale.

SUMA CHELTUITĂ ÎN CADRUL PROCESULUI DE JUDECATĂ

În cadrul interviurilor, respondenții au fost întrebați despre suma totală pe care au cheltuit-o. Cea mai frecventă sumă indicată a fost de 1500 MDL. În cazul analizei sumelor în funcție de tipul dosarului în care a participat respondentul, cea mai mare cifră se atestă în cazul participanților într-un dosar penal – de 3000 MDL.

APRECIEREA BIROURILOR ÎN CARE S-A DESFĂȘURAT PROCESUL DE JUDECATĂ

Cei mai mulți dintre respondenți (80%) au apreciat biroul în care s-a desfășurat procesul de judecată ca fiind unul adecvat. În același timp, aproximativ 13% au răspuns negativ la această întrebare.

“

Birourile sunt făcute așa că stă masa, o grămadă de hirtii, un cactus, vreo 2-3 scaune, vreo 2 seturi de mape și pe un singur loc stă polițistul. Mai mult acolo nu încap nimeni. Sălile sunt total nedotate.

”

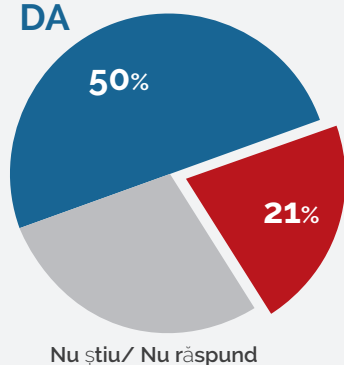
ACCESUL PERSOANELOR CU NECESITĂȚI SPECIALE LA INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI

— Persoane care au interacționat cu instanțele de judecată

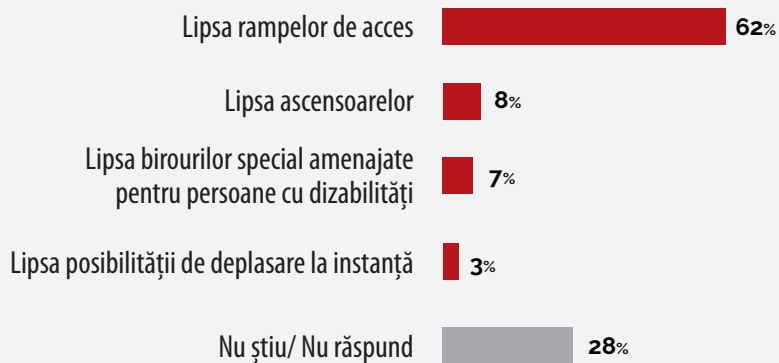
Opinia cu privire la asigurarea de către instanțe a condițiilor de acces pentru persoane cu dizabilități

DA

NU - - - - - ➔

Motive de a considera că instanțele nu asigură condiții de acces pentru persoanele cu dizabilități (răspuns multiplu)

Rezultatele cercetării sunt reprezentative la nivel național în rândul populației de 18+ ani, cu o marjă de eroare de $\pm 2.8\%$, la un nivel de încredere de 95%. Sondajul a fost realizat pe un eșantion probabilistic stratificat multistadial pe 1000 respondenți. Datele au fost colectate în perioada 8 – 29 decembrie 2017, față în față, prin metoda CAPI (interviu față în față, asistat de un computer). Suma ponderilor poate varia de la 99% la 101% din cauza rotunjirii cifrelor.

OPINIA CU PRIVIRE LA ASIGURAREA DE CĂTRE INSTANȚE A CONDIȚIILOR DE ACCES PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI

În mare parte, participanții la procese au evaluat spațiile în care s-au desfășurat ședințele de judecată drept adecvate. Deși jumătate dintre persoanele care au interacționat cu instanțele spun că acestea asigură condiții pentru persoanele cu necesități speciale, fiecare al cincilea cetățean care a luat parte la un proces a spus că nu sunt create condiții pentru aceste persoane, iar 28% au spus că nu știu. Două treimi dintre acei care au susținut că instanțele nu asigură accesul persoanelor cu dizabilități au specificat că nu sunt rampe de acces în clădiri.

